

ברמן בשיבת הליברלים אחרי תקרית מודעי

„1970 על מודעי עליה גדולה, והוא טפל עלי עליה קטנה...”

את המיכתב. אך מה רע בכך? המיכתב כלל הסבר מצדי. מודעי היה כלי-כך מרוגז, שאי-אפשר היה לדבר איתו. התבקשתי על-ידי ראש-הממשלה לכתוב לו מיכתב ולהסביר שלא אני הדלפתי את הידיעה לרדיו. זו היתה ידיעה ישנה ששודרה בגלל פרשת מודעי באותו יום. בסוף הר מיכתב כתבתי: „אני מצטער על עוגמת-הנפש שנגרמה לך.” אנשי-הטלוויזיה ראו רק את השורה האחרונה, ויעקב אחי-מאיר הודה לפני כי הם הגיחו שזו היתה הצטדקות מצדי. זו לא היתה הצטדקות, זה היה סיוע מקובל למיכתב שכותבים לאדם-ה נמצא בצרה.

● כיצד הגבת כאשר התנפל עליך השר מודעי בגירופים במיזי נזיח-הכנסת?

לא הגבתי. כשפנו אלי עיתונאים, אמרתי שאני מסרב להגיב כי האיש נמצא בצרה ואין אדם נתפס על צערו. רק אחר-כך, כששני חברי-הכנסת מידידיו של מודעי אמרו לי שהוא יופיע במוקד, אמרתי להם כי כל זמן שהדברים שהוא מייחס לי לא יאמרו לשני מיליון איש במדינה, לא אגיב על דבריו. אך הוא נגרר, וחזר על החשי-דות שהטיח נגדי. ואז שיניתי את עמדותי והחלטתי להגיב, כי לא יתכן שמשום שהעלילו עליו עליה גדולה, הוא יעיל עלי עליה קטנה.

טילפנתי לראש-הממשלה ואמרתי לו: את המיכתב למודעי כתבתי אחרי שהת-קשרת אלי פעמיים לכנסת, וביקשת ממני להפיס את דעתו של מודעי. לא יתכן שבגלל שמילאתי את מבוקשך וכתבתי את המיכתב, יש עכשיו אנשים הסבורים כי התנצלתי לפני מודעי משום שהחשדות שהעלה כלפי הם אמת.

יתכן שמשום כך נטל על עצמו בגין יוזמה ונודע איתי לשיחה. הוא הביע את דעתו שרצוי לסיים את הפרשה בהקדם, ומאחר שלא נכנסתי אל הפרשה הזו מ-רצוני, לא היה לי עניין בהמשכה והסכמתי, לא ביקשתי ממודעי שיבקש ממני סליחה, ולכן בסיכום הדברים הוא אינו מתנצל לפני. אני מביא בחשבון שהוא היה נסער, אך היה חשוב לי מאוד להבהיר את הנקודה שלא אני מסרתי את ההודעה לרדיו. היה לי חשוב מאוד לשנות את הרושם שנוצר, כאילו פגעתי בו במכוון ברגע קשה, דבר שלא היה מעולם.

● בכל זאת, אמרת כי השר מודעי סובל מהתפרצויות ומבעיות פסיכודגיות.

נכון, אמרתי. חברי-הכנסת שלמה הלל הגיש שאילתה ושאל אם יש לי הוכחות

● לא היה לך עניין בתפקיד?
או כן, זהו תפקיד מעניין, מעניין מאוד. כל היום הירתי עסוק בסעודות. להרים את הכוס, להוריד את הכוס, לברך, לחוץ ידיים — מעניין, מעניין מאוד. ובכלל, בתפקידי כיושב-ראש הכנסת למדתי, שה-סיפור כאילו אנו מבודדים בעולם מצוץ מהאצבע. לפי כמות הסעודות שערכתי לנציגי מדינות זרות אני יכול להגיד לך, שאנחנו מוקפים בידידים. אילו רציתי

” ארבעה חברי-כנסת של אגודת-ישראל משפיעים על המשלה יותר מ-18 חברי-כנסת של הליברלים ”

” לנסוע לחו"ל כיושב-ראש הכנסת, יכולתי לנסוע בכל שבוע לארץ אחרת, החל מ-לונדון וכלה בקולומביה.

● נעבור לפרשת השר מודעי, מדוע אין מודעי אוהב אותך?

כל אחד יכול לעשות ניתוחים פסיכו-לוגיים בנושא הזה. אני יכול להגיד שביני ובין מודעי יש ניגודי-השקפות לגבי תפי-קידה של המפלגה הליברלית. לו יש נטייה לחרות, הוא אינו שותף לדעתי כי יש לצמצם באורח דראסטי את הסקטור הצי-בורי — הוא יותר אטאטיסט. יותר מעניי-נת אותו מדיניות-החזון מאשר הדאגה לאינטרסים של הסקטור הפרטי. הוא שוכח לפעמים את מי מייצגת המפלגה הליבר-לית.

● מה, אם כן, הוא עושה בי מיפלגה הליברלית?

במיפלגה חלו שינויים בהרכב האנושי, חלק גדול, כמו מודעי, נוטה למדיניות-חזון קיצונית. גם במישור הפנים והחברה שכה-נו שאנו רכותב של המעמד הבינוני, ואני לא מדבר רק על העצמאיים, אלא גם על חלק מהשכירים. אני לא מתבייש להגיד שאנחנו מיפלגה של זעיר-בורגנים. הצרה היא שיש במיפי-לגה כאלה המתביישים בכך. אנו זעיר-בורגנים, משם צמחנו. זעיר-בורגני היום, אין פירושו רק עצמאי. יש הרבה מאוד שכירים המשתכרים כיום כזעיר-בורגנים וכמו מעמד הביניים, ואלה דומים לזעיר-בורגנים באורח המחשבה, באיכות-החיים ובחשקפת-העולם. לפי המושגים שלי, חייבת המפלגה לע-מוד על ארבעה יסודות: ראשון — מדי-ניות-חזון מתונה, ללא כל קשר לשותף שלנו בממשלה. גם כשאנו שותפים של חרות, תפקידנו להשפיע על מיתון מדיניות-החזון. שני — צימצום דראסטי של הסק-

ברמן נסע לאנגליה כדי ללמוד מי-ש-פטים ועבד כמורה לתנ"ך. כשסיים את לימודיו עבד כמזכיר האגודה הבריטית לימאות. כשחזר ארצה הצטרף לאצ"ל, עבר קורס-מפקדים, שירת במחלק ה-סיוור בירושלים, ואחר-כך הצטרף למודיעין של אצ"ל.

ברמן עלה בסולם התפקידים ומונה להיות אחראי על האגף שעסק בקשר עם בעלות-הברית. לפי הוראת אצ"ל הצטרף לאינטליגנס הבריטי, ועל פרשה זו בחייו ידועים פרטים מעטים מאוד. בכלל, ברמן שומר על פרטיות ורבים חברי-הכנסת שאינם יודעים את תולדות חייו. העובדה שמעולם לא נשא אשה היא עניין לבדיחות ולניחוחים. גם פרשת קשריו ההדוקים עם העיתונאית מירה אברך הפכה לנכס-צאן-ברזל של הרכי-לות הפרלמנטרית.

ברמן הוא מרואיין משעשע, בעל הור-מור ושופע סיפורים, בעיקר על תקופת היותו מרגל באינטליגנס הבריטי. העובדה שעלה לאחרונה לכותרית בג-לל פרשת השר מודעי, עדיין מציקה לו, ולמרות ה„סולחה” שנערכה בינו ובין מודעי בבית ראש-הממשלה, ברור מה-שיחה איתו כי הדבר נעשה כדי לרצות את מנחם בגין. הוא עצמו לא התרצה.

מר ברמן, לפני כשדו-שנים, כאשר מונת כיושב-ראש הכנסת, אמרת שאתה עומד להפי-סיד שני מיליוני לירות בשנה. הי-אם היה כדאי לך להפסיד כלי-כך הרבה כסף?

לא אני הוא שעשיתי את החישוב. זה לא עניין של כדאי. זה עניין של עניין. כל זמן שעבודתי מעניינת אותי זה כדאי. לא הלכתי לפוליטיקה כדי להיכנס לכנסת. הלכתי מפני שהיו בתוך המפלגה הליבר-רלית השקפות מסוימות שהיו זקוקות ל-תמיכה. רציתי לתת יד לכיוונים מסויימים שהאמת בהם.

התחלתי להיות פעיל ממש בתום מילחמת יום-הכיפורים, וגם אז לא חשבתי להתמסר לפוליטיקה. נקלעתי לכך. לא הייתי בתמי-שמצבי הכלכלי מאפשר לי להיות בלתי-תלוי. נכנסתי לכנסת, צמצמתי את מישורי בצורה דראסטי, ביטלתי את הפרקטיקה השוטפת וקיבלתי על עצמי רק עיסוקת מיוחדת.

כשנבחרתי כיושב-ראש הכנסת סגרתי את המישרד למרות שעד כמה שזה משונה, לא נאמר בחוק שיושב-ראש הכנסת צריך לחסל את עסקיו הפרטיים. לא. אני מצטער שסגרתי את המישרד. אני מתכוון לפתוח אותו יום אחד מחדש.

● האם אהבת את תפקידך כי יושב-ראש הכנסת?

כשקיבלתי על עצמי את התפקיד, היה זה בסוף הקדנציה וידעתי שיש לי שנה וחצי בתפקיד. לתקופה ארוכה מזו לא הייתי מסכים. ואמנם, לפני תום הקדנציה הודעתי שלא אמשך. יש גבול מסויים לכמות הכבוד שאדם מסוגל לעכל, וחשבתי שהגעתי לקריהגבול.

לא רציתי להישאר במעמד של חרסינה, נמשכתי לעימותים. יתכן שזהו ג'וב מתאים למי שרוצה לסיים קאריירה פוליטית ארו-כה וסוערת. אך למי שלא עסק הרבה בפוליטיקה, זה לא תפקיד שבבילו.

ברמן עם ראש-הממשלה

„לאנשי-חרות יש רושם שאנחנו פאראיטיים החיים על חשבונם...”